

2008

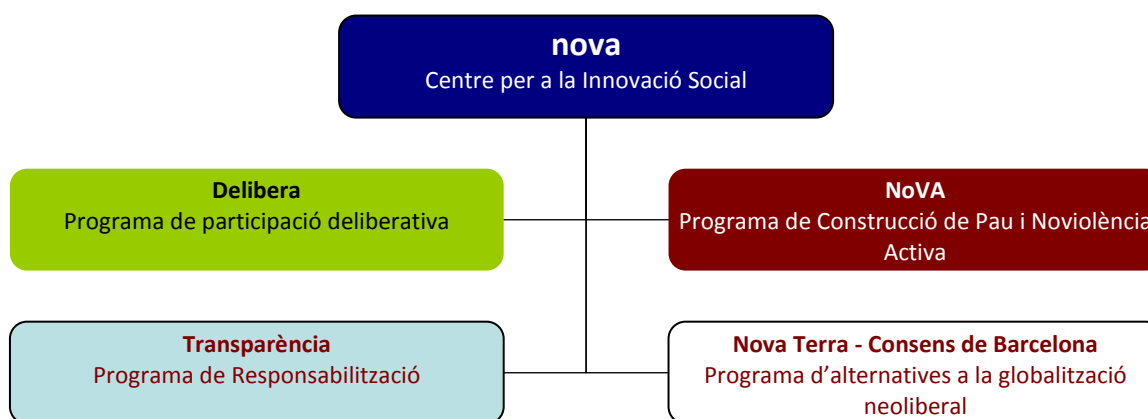
Memòria d'activitat

NOVA - Centre per a la Innovació Social

Presentació general de l'entitat:

Nova – Centre per a la Innovació Social, és una associació ciutadana privada, independent i sense afany de lucre amb seu central a Barcelona. El nostre objectiu és el de promoure alternatives a la globalització neoliberal, la construcció de pau i una societat més sostenible. Apostem per estratègies d'innovació social, noviolentes, participatives deliberatives i transparents. A través de la implementació de projectes, anàlisis, publicacions i deliberacions, promovem tant la reflexió crítica i l'elaboració de propostes com accions directes que contribueixen al desenvolupament de polítiques públiques que ajudin a realitzar aquests objectius.

Des de la seva creació l'any 2000, Nova ha organitzat o participat en la creació de diversos projectes que reforcen no tan sols el compromís amb el diàleg, l'anàlisi crítica i la proposta, si no també amb la reflexió conjunta i cooperació directa amb organitzacions sobre el terreny. Actualment, concentra el seu treball en quatre programes:

Història

L'equip que integra Nova – Centre per a la Innovació Social, ha dedicat els últims 30 anys a intervenir en qüestions relacionades amb la innovació social i la transformació no violenta de conflictes. La seva experiència es remunta als anys de la dictadura a l'estat espanyol, en el moment en que, part de l'equip que avui constitueix Nova, va aplicar una estratègia no violenta per aconseguir el dret a l'objecció de consciència. En aquell moment, l'equip de Nova va participar activament en la fundació i impuls de l'equip OC - Pax Christi, el Grup d'Objectors de Can Serra, GOCE, el moviment dels Objectors de Consciència – MOC. També es varen involucrar en la creació d'organitzacions i xarxes no violentes com els Casals de la Pau o el CANVI Col·lectiu d'Acció No violenta dels Països Catalans.

Des de 1983 alguns dels membres actuals de Nova han participat en diverses associacions com el Centre d'Estudis Joan Bardina, el Memorial per la Pau Josep Vidal i Llecha, la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat, la Fundació per la Pau o Ecoconcern - associació per la innovació social. No és fins l'any 1999 que aquestes persones de diferents experiències decideixen aplegar esforços i constituir l'any 1999 l'associació Nova - Centre per a la Innovació Social.

NoVA – Programa de Construcció de Pau i Noviolència Activa

NoVA són les sigles amb que es coneix el Programa de Construcció de Pau i NoViolència Activa, que promou intervencions internacionals en favor de la pau que aportin la seva ajuda a poblacions víctimes de conflictes armats sense discriminació per raça, religió o ideologia política.

Amb una xarxa global d'experts i professionals, NoVA ofereix suport a la societat civil en zones de conflicte en matèria de prevenció de la violència, construcció de pau, mediació i transformació noviolenta de conflictes. Amb experiència a l'Orient Mitjà, Europa i Àsia, NoVA encoratja la utilització i l'estudi d'estratègies civils i no militars per defensar la legalitat internacional, la igualtat i la justícia, tot enfortint les iniciatives de la població que més pateix la violència i més pot contribuir a superar-la.

1. Promovem intervencions civils internacionals en favor de la Pau

NoVA promou intervencions civils internacionals en favor de la pau aportant la seva ajuda a poblacions víctimes de conflictes armats. Amb experiència a l'Orient Mitjà, Europa i Àsia, NoVA encoratja la utilització i l'estudi d'estratègies civils i no militars per defensar la legalitat internacional, la igualtat i la justícia enfortint les iniciatives de la població que més pateix la violència i més pot contribuir a superar-la. En cooperació amb Nonviolent Peaceforce i la Xarxa Europea de Serveis Civils de Pau, NoVA realitza conferències internacionals i crea materials per encoratjar que institucions promoguin la creació d'una infraestructura en favor de la Pau basada en la promoció de Serveis Civils de Pau (SCP).

2. Volem promoure que les polítiques i pràctiques de les nostres institucions estiguin al servei de la pau

Com un actor compromès i políticament independent, NoVA proporciona idees innovadores, anàlisis i publicacions que volen influir en les polítiques i les pràctiques dels actors estatals i no estatals a Europa i altres àmbits internacionals en matèria de promoure la construcció d'una infraestructura al servei de la seguretat i una acció exterior en favor de la pau. Encoratgem els poders públics i la societat civil a donar suport a les estratègies civils i noviolentes en marxa en diversos conflictes internacionals. Les mateixes eines les utilitzem per fer que els mitjans de comunicació millorin la seva cobertura informativa dels moviments noviolents.

Activitats als Territoris Ocupats de Palestina

- Suport a l'estratègia de transformació noviolenta del conflicte del Comitè Popular de Bil'in (Cisjordània):

Dins de l'estratègia d'acció davant del conflicte diferent al recurs a la violència destaquen per mèrits propis les activitats realitzades els últims anys per un petit poble palestí proper a Ramallah, la localitat de Bil'in, de tan sols 1800 habitants. Aquest petit poble, després de perdre per la construcció del mur de separació el 60% de les seves terres, va encetar una innovadora estratègia de resistència que representa una alternativa més intel·ligent, més participativa i popular, més efectiva y menys contraproduent que la de la lluita armada. Com a membre de la Xarxa de Noviolència dels Països Àrabs, el Comitè Popular de Bil'in rep el suport de NoVA –amb finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament– per realitzar conferències anuals i per l'establiment d'una xarxa de formadors en noviolència que difonguin el model arreu de Palestina.

- Centre per la Pau – Universitat Al-Aqsa. Gaza: El context actual de la Franja de Gaza, marcat per la violència, la humiliació i la desesperació mostra, més que mai, la necessitat de prendre iniciatives dirigides a fomentar una transformació noviolenta del conflicte. Gaza, com a màxim epicentre de la violència als Territoris Palestins, ha de rebre suports d'una forma prioritària. El centre va començar activitats el febrer de 2006 i ha rebut el suport de NoVA –amb finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament– per al seu desenvolupament, la millora de les seves infraestructures i per l'impuls d'un programa de formació sobre noviolència per a joves universitaris
- Creació d'un manual per formadors en transformació noviolenta de conflictes a Palestina: Holy Land Trust (HLT) es l'organització Palestina que porta més temps treballant en el camp específic de la noviolència. Disposa d'un programa centrat en noviolència (HLT-NP) on concentra la seva tasca de suport en establir una estratègia de transformació de les amenaces i conflictes

de la Comunitat Palestina. En col·laboració amb NoVA i amb finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, HLT ha desenvolupat un *Manual sobre Estratègia i Acció Noviolenta* — del qual s'han distribuït 1.250 còpies — dirigit a ONG, moviments socials i activistes dels Territoris Palestins i Israel per millorar la seva capacitat a l'hora de millorar l'eficàcia i incidència de les seves activitats. Per augmentar la incidència d'aquesta estratègia s'ha realitzat una formació a 31 formadors especialistes en noviolència per tal que incorporin els continguts del manual en les seves formacions i accions futures.

- Creació d'un documental sobre la resistència noviolenta a Palestina: NoVA i Palestine Monitor han desenvolupat conjuntament, amb finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, un documental per donar a conèixer el Moviment de Resistència Noviolenta a Palestina. Palestine Monitor és un programa de l'organització Health, Development, Information and Policy Institute (HDIP) creat el desembre de 2000, tot just alguns mesos després del començament de la 2a *Intifada*. El documental *Moviment de Resistència Noviolenta a Palestina* recull accions, entrevistes i imatges impactants per donar a conèixer de forma majoritària la resistència davant de l'ocupació i les violacions de drets humans a Palestina

Activitats a Iraq

- Enfortiment de les organitzacions civils d'Orient Mitjà que aposten per una estratègia noviolenta per a la transformació dels conflictes de la regió:

La violència a l'Iraq va ser una constant durant tot l'any 2007: Cotxes bomba, violència sectària, morts extrajudicials, amenaces i intimidació entre les diferents comunitats ètniques. Aquesta situació ha provocat, segons l'ACNUR, en aquest mateix any 2.642.000 iraquians de

refugiats i desplaçats interns¹. A mitjans d'any es donen relatives millores a nivell de seguretat degut principalment a l'alto al foc entre les milícies Al-Sadr i els comitès sunnites del “despertar”, a l'enfortiment de la llei iraquiana i la seva capacitat d'implementació, i l'augment de tropes de la coalició ocupant. En aquest marc, s'inicia l'abril de 2007 i amb finançament de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, el projecte LaOnf de transformació no violenta del conflicte. Aquest projecte pretén enfortir les capacitats i estructura de la Xarxa LaOnf perquè puguin desenvolupar un paper central en el procés de construcció de pau del país i la reconciliació interètnica. L'enfortiment de la societat civil es un pas previ en el procés de construcció de pau *bottom-up*; la incipient societat civil iraquiana encara no compte amb els recursos i les capacitats necessàries per protegir els drets humans de la seva població i pressionar els seus governants perquè acabin amb l'ocupació i la corrupció.

Altres països

- Síria - Taller de formació per organitzacions no violentes síries: NoVA, en cooperació amb l'organització síria Maaber i IKV Pax Christi van desenvolupar un taller de formació per organitzacions síries no violentes. Aquesta activitat va tenir un impuls important provinent dels representants siris a la Xarxa de No Violència dels Països Àrabs i va servir per obrir un espai de debat i planificació estratègica per 32 organitzacions, ONG, moviments socials i associacions que van debatre amb el filòsof francès Jean Marie Muller sobre l'educació en no violència i la Cultura No violenta. Aquest projecte va rebre el finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.
- Jordània - Segones Sessions d'Amman de No violència: Un important grup d'organitzacions i moviments socials de Palestina, Jordània, Líban, Síria i Iraq es van reunir el desembre de 2007 a Amman per construir una nova agenda política per Orient Mitjà. Eren organitzacions de defensa dels Drets Humans, moviments que defensen la resistència no violenta als seus països, agències de notícies alternatives i centres d'estudi que han començat a construir una

---

¹ Informe de ACNUR 2007 a <http://www.unhcr.org/publ/PUBL/484908962.pdf> [accedit 01/02/09]

estratègia conjunta amb un objectiu: com mobilitzar la societat civil per establir una agenda de construcció de pau a la regió basada en metodologies d'acció noviolentes. La selecció es va realitzar amb la voluntat de promoure el màxim de representativitat geogràfica, religiosa, de gènere i d'edats. Aquest projecte va rebre el finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.

- Xarxa de Noviolència dels Països Àrabs: La Xarxa de Noviolència dels Països Àrabs (NNAC, en sigles angleses) es va constituir en l'assemblea de les Segones Sessions d'Amman de Noviolència (veure apartat dedicat a aquesta activitat) i per la seva consolidació NoVA va rebre el suport de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament amb l'objectiu de fer circular la informació entre les 66 entitats membres de la Xarxa i generar una dinàmica activa de treball entre els membres del Comitè de Direcció i les organitzacions locals. L'aposta per coordinar la Xarxa es dona en un moment en grup en què resulta molt important poder posar uns fonaments estratègics sòlids a través de l'enfortiment de l'estructura i dels recursos humans de l'entitat.

Activitats de sensibilització i advocacy

- Reforç de la mobilització de la ciutadania catalana per a la denúncia de la vulneració de la legalitat internacional i dels drets humans del poble palestí: Aquest projecte, impulsat per un consorci format per NoVA, ACSUR — Las Segovias i la Comunitat Palestina de Catalunya respon a la voluntat d'apostar pel treball en xarxa de les entitats actives en l'àmbit de la sensibilització, denúncia i incidència en defensa del poble palestí al voltant de la Campanya *Amb Palestina al Cor*. La campanya va començar a treballar com una xarxa informal per impulsar campanyes conjuntes de defensa dels drets humans i de la legalitat internacional a Palestina a finals de 2007. Les entitats s'han reunit amb regularitat (setmanalment o quinzenalment) i hi ha més de 10 entitats que han participat de manera activa i amb continuïtat, tot i que algunes accions han aglutinat la participació de més de 60 entitats. Aquest projecte es va realitzar amb el finançament del Programa Barcelona Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.
- Activitats de sensibilització sobre el projecte: Una part essencial de l'estratègia de NoVA per afavorir l'alternativa noviolenta a Orient Mitjà consisteix a promoure el seu coneixement a Catalunya i Espanya. L'estratègia parteix de la base que molts dels problemes i conflictes que afecten Orient Mitjà tenen les arrels en pràctiques quotidianes i decisions que poden ser modificades a l'arena política europea. El canvi de percepcions, millorar el coneixement real de la situació en el terreny i oferir noves veus determinades contra la injustícia però que aposten per una forma noviolenta de enfrontar-les. Aquestes activitats van rebre el suport de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.
- Realització de l'estudi 'Relacions econòmiques de l'estat Espanyol i l'estat d'Israel en materials de defensa i doble ús': El Programa de Noviolència Activa, amb suport de l'Oficina de Promoció de la Pau i Drets Humans de la Generalitat de Catalunya, va realitzar aquest projecte de foment de la cultura de pau amb l'objectiu de millorar la presa de consciència de la societat catalana sobre la importància de la transformació noviolenta de conflictes. Aquest projecte s'ha emmarcat en l'actuació 2.1 de l'ordre IRP/9/2008 de 8 de gener del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Tot i que en

un principi es plantejava realitzar un estudi sobre la noviolència com a alternativa en la resolució de conflictes, finalment es va reformular el projecte per estudiar i denunciar el comerç exterior de l'Estat Espanyol de materials de defensa i doble ús amb Israel en un moment en què l'exèrcit israelià havia incrementat més si cap el nivell de violació dels Drets Humans als Territoris Ocupats de Palestina.

- **Preparació i assistència a la Assemblea Europea de les Forces de Pau Noviolentes:** L'objectiu general del projecte era promoure l'organització i entrenament d'un cos civil de pau, permanent i intercultural, que tingui capacitat per intervenir de forma noviolenta a gran escala en la resolució de conflictes internacionals i pugui ser una alternativa viable i eficaç a la intervenció armada en conflicte. NoVA, en cooperació amb les organitzacions membre de Forces de Pau Noviolentes (NP) i la *European Network for Civilian Peace Services (EN.CPS,)* considera que la creació d'un cos civil de pau es un alternativa real, eficient i professional per intervenir en conflictes armats arreu del món. Aquest projecte va tenir lloc amb suport de l'Oficina de Promoció de la Pau i Drets Humans de la Generalitat de Catalunya
- **Cicle de formació amb documentals sobre estratègies noviolentes per fer possibles altres mons:** Organitzat per la Fundació Casa del Tibet i NoVA – NoViolència Activa amb el suport del Programa Barcelona Solidària de l'Ajuntament de Barcelona i la col·laboració de l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans. El cicle es va plantejar per explorar la resposta noviolenta als conflictes a partir de veure algunes de les experiències més significatives arreu del món i a casa nostra. Aprendre de la seva aplicació, en molts casos genials, per part d'unes persones i d'uns pobles, que ens han obert les portes a un futur en què la violència no sols no sigui exaltada sinó que sigui mal vista en tots els estats i tots els racons del món. L'estratègia noviolenta cerca afrontar la injustícia sense generar més violència, sense negar el món pacífic que vol aconseguir; vol forçar la via del diàleg i de la democràcia, quan aquesta ja no vetlla pels interessos de les majories del món. Es volia estudiar les experiències de persones i de lluites per poder actualitzar-les i aplicar-les als conflictes actuals locals i globals.

Projecte Nova Terra

Aquest projecte de proposta d'alternatives a la globalització neoliberal ha realitzat diverses activitats, bàsicament de formació d'un equip de joves assessors al servei de moviments socials, ONG, partits i governs que volen conèixer i aplicar propostes socialment innovadores per fer possibles altres mons.

Formació i assessorament per una transformació social innovadora

Els problemes s'agregen en casi tots els àmbits i els canvis promesos per renovadors o revolucionaris acostumen a fracassar. No estem donant resposta amb allò que tenim entre mans: visions sistèmiques, propositives i innovadores; eines participatives, noviolentes i transparents per gestionar la complexitat i les transformacions.

Cerquem respostes que permetin donar suport als actors ciutadans i governamentals que volen emprendre transformacions, no sols amb estratègies noviolentes de canvi sinó també amb continguts sobre el propi model de canvi globalista, sostenible i intercultural.

Creiem que altres móns són possibles, que altres models d'organització social són urgents i necessaris i, per tant, que ens cal no sols proclamar-ho sinó, que ens cal:

- Definir en què consisteixen
- Elaborar estratègies de transformació
- I donar suport a aquells que volen fer-los possibles

El projecte Nova Terra ha cristal·litzat en una altre projecte de cerca de noves formes de pensar la globalització: el **Consens de Barcelona**, basat en la selecció dels 300 participants de procedències diferents (autors de llibres i articles; líders d'opinió; líders d'organitzacions, de campanyes i d'institucions, investigadors, activistes, etc.). Amb aquest grup es planteja, a través d'un procés deliberatiu, elaborar un conjunt de propostes globals que permetin redefinir les noves regles de joc, que han de permetre garantir el bé comú, és a dir, la cobertura sostenible de les necessitats bàsiques de tota la població mundial

